

**The super leadership behavior of school administrators
Affecting the professional learning community of
School under the secondary educational
Service area office Nongkhai**

Pilaiwan Seeprasom¹ & Panayuth Choeybal²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
15/07/2022	17/07/2022	26/07/2022	30/07/2022

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the components and indicators of the super leadership behavior of school administrators, 2) study super leadership behavior of school administrators, 3) study the professional learning community of schools, 4) study the leadership between super leadership of school administrators and the professional learning community of schools, and 5) create a forecast of the schools professional learning community under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai. In the research was conducted associated with 2 phases. The first phase was was to investigate the component of the super leadership behavior of school administrators. The best practice was studied out of 3 school administrators who were selected purposively for the in-depth interviewing. There were 5 experts verify the components. The instruments were unstructured interview form and component verified form. Content analysis and percentage were used in data analysis. The second phase was to study the super leadership behavior of school administrators. The samples were 285 teachers in the school under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai using stratified random sampling. The instrument was a 5 rating-scales questionnaire with the reliability of .987 and .986 respectively. The statistics used for data analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The results of

¹ Udon Thani Rajabhat University, E-mail: Pilaiwan8433@gmail.com

² Udon Thani Rajabhat University, E-mail: Choeybal@gmail.com

the research showed that 1) The components of the Super leadership behavior of school administrators had 5 components and 50 indicators. 2) The Super leadership behavior, school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai, was at in the high level. 3) The Professional Learning Community of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai, was at in the high level. 4) The Super leadership of school administrators and the professional learning community of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai, they had a relationship. 5) The forecasting equation for the professional learning community of schools under the Secondary Educational Service Area Office Nongkhai, by using super leadership of school administrators as predictive variable 71.20 percent power, with the following equation.

The forecasting equation in raw scores as follows equation of raw score: $\hat{Y} = .827 + .379(X_5) + .243(X_1) + .174(X_3)$. The equation of standard score:

$$\hat{Z} = .452(X_5) + .273(X_1) + .188(X_3)$$

Keywords: Super Leadership Behavior/ Professional Learning Community/ The Secondary Educational Service Area Office Nongkhai

พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

พิไลวรรณ สีสระสม³ & พนายุทธ เชยบาล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา 2) ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา และ 5) สร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และร้อยละ ระยะที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอน จำนวน 285 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .987 และ .986 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ 50 ตัวชี้วัด 2) พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) พฤติกรรม

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, E-mail: Pilaiwan8433@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, E-mail: Choeybal@gmail.com

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีความสัมพันธ์กัน 5) สมการพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อ่านจพยากรณ์ร้อยละ 71.20 โดยมี สมการ ดังนี้ สมการพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนดิบ $\hat{Y} = .827 + .379(X_5) + .243(X_1) + .174(X_3)$ สมการพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .452(X_5) + .273(X_1) + .188(X_3)$

คำสำคัญ : พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำ / ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ / สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วยผู้เรียนให้บรรลุผลได้ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียน (Office of Teacher Development and Basic Education Personnel, 2017: 1) ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันอย่างสูง ซึ่งนับวันทวีความรุนแรง สถานศึกษาหรือโรงเรียนเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้รับผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับสูง เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่และมีบทบาทในการทำหน้าที่ยอบรมถ่ายทอดวิชาการแก่เยาวชน โรงเรียนจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะการณบริหารแบบผู้นำมืออาชีพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในโรงเรียนจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายและสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้วยการพูดนำมาปฏิบัติ และจัดระบบนำไปสู่การพัฒนาตนเอง คิดได้เอง ตัดสินใจได้เองของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารโรงเรียนในปัจจุบันนี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพอยู่ตลอดเวลา (Chiangkul, W., 2008 : 3)

ซึ่งในบริบทของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพนั้นการพัฒนาความสามารถและสมรรถนะต้องครอบคลุมการพัฒนาทั้งครู และผู้บริหารโรงเรียน หากผู้บริหารโรงเรียนเห็นคุณค่าและให้การสนับสนุนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูและ

การเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี (Vescio et al., 2006 : 42) และผลลัพธ์ตามเป้าหมายของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ใช้โรงเรียนของเครือข่ายการพัฒนา คือการเปิดโอกาสให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหา และตัดสินใจร่วมกันภายในโรงเรียนและพันธกิจที่สำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในโรงเรียนมุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของครูและผู้บริหารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน (Hord, 2004 : 62) นับได้ว่าเป็นนวัตกรรมการพัฒนาวิชาชีพที่ทุกวิชาชีพจำเป็นต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานของวิชาชีพนั้น สามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของสังคมในด้านต่างๆ รวมทั้งความต้องการของผู้รับบริการของวิชาชีพนั้น ๆ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ช่วยทำให้ผู้สอนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (Wongyai, W., 2019 : 14)

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำเร็จขององค์กร ความรู้เรื่องขององค์กรขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำ ซึ่งต้องอาศัยเป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมทั้งผู้ตามด้วย ผู้นำจึงต้องแสดงภาวะผู้นำด้วยความมุ่งมั่น มีมนุษยสัมพันธ์ และความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับฟังและช่วยเหลือผู้อื่น (Panmanee, A., 2003 : 41) มีการกำหนดโครงสร้างขององค์กรและระบบบริหารงานชัดเจน สนับสนุนให้ผู้ตามเกิดกำลังใจ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน (Dimmock & Walker, 2002: 16) รู้จักสร้างงาน สร้างคนและทีมงาน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ (Hoy & Miskel, 2001 : 288) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้มีความสำคัญสูงสุด ซึ่งต้องมีคุณลักษณะของภาวะผู้นำ (Leadership) ในการมุ่งผลสัมฤทธิ์งาน และมุ่งสัมฤทธิ์คน อีกทั้งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กระตุ้นผู้ตามให้เป็นผู้นำด้วยเช่นกัน สิ่งสำคัญคือจะต้องเป็นผู้ส่งผ่านหรือสร้างผู้ตามให้เป็นผู้นำ (Leader) ตามแบบฉบับแห่งผู้นำ ด้วยการสร้างภาวะผู้นำเหนือผู้นำ (Superleadership Constructed) ที่สามารถเป็นผู้นำให้ ผู้อื่นตามแบบอย่างได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยผู้วิจัยเห็นว่าข้อมูลและผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ความเป็นชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ความเป็นชุมชน

แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

2. พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งด้าน ส่งผลต่อความ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองคาย

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็น ชุมชนแห่ง

การเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เป็น วิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ออกแบบการวิจัยในรูปแบบเชิงสำรวจเป็นลำดับ (Sequential Exploratory) ประกอบด้วย ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) และ ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ตามการ ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบ และตัวชี้วัด ตามเอกสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแบบ ปฏิบัติการที่เป็นเลิศพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อให้ได้องค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาจากแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศเพิ่มเติมจากการสังเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัดพฤติกรรม

ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้เชี่ยวชาญที่เชื่อถือเป็นหลักฐานสำคัญ โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศ

การศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จากผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นเลิศที่ได้รับการยอมรับว่ามีความเป็นเลิศด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำ จำนวน 3 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

1.2 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และ

1.3 มีผลงานดีเด่นเชิงประจักษ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำ เช่น เคยได้รับรางวัลหรือมีผลงานวิจัยและผลงานวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำ

2. ขอบเขตเนื้อหา

องค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จาก การสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ นักการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ ดังนี้

2.1 พฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง

2.2 พฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก

2.3 พฤติกรรมการสร้างทีมงาน

2.4 พฤติกรรมการอำนวยความสะดวก

2.5 พฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง

3. ขอบเขตผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ต่อไปนี้

3.1 มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและ

3.2 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท/ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษาหรือ

3.3 มีผลงานทางวิชาการหรือวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ระยะที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติการเป็นเลิศด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,154 คน

2. ขอบเขตตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตัวแปร ดังนี้

2.1 ตัวแปรเกณฑ์ คือ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาตามแนวคิดองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา Office of Teacher Development and Basic Education Personnel (2017 : 26-30) มาดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม

2.1.2 ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ

2.1.3 ด้านภาวะผู้นำร่วม

2.1.4 ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

2.1.5 ด้านชุมชนกัลยาณมิตร

2.1.6 ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน

2.2 ตัวแปรพยากรณ์ คือ พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการ นักวิจัย คือ แมนส์และซิมส์ (Manz & Sims, 1991: 33 & Dechakumpoo, N. (2015: 5) ซึ่งพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.2.1 พฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง

2.2.2 พฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก

2.2.3 พฤติกรรมการสร้างทีมงาน

2.2.4 พฤติกรรมการอำนวยความสะดวก

2.2.5 พฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง

3. ขอบเขตเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหา พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย พฤติกรรมที่นำพาการณ์กรเป็นภาวะผู้นำเหนือผู้นำ มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) พฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง 2) พฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก 3) พฤติกรรมการสร้างทีมงาน 4) พฤติกรรมการอำนวยความสะดวก และ 5) พฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง และ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

4. ขอบเขตพื้นที่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัด พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ ตัวชี้วัด และแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศของพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา มี การดำเนินงาน ดังนี้ 1) การสังเคราะห์องค์ประกอบ ตัวชี้วัดพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศของพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติการที่เป็นเลิศด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำ โดยมีเกณฑ์การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 3 คน เครื่องมือในการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างตายตัว (Unstructured Interview)

ขั้นตอนที่ 2 การยืนยันองค์ประกอบและตัวชี้วัด ซึ่งได้นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 มาทำการยืนยัน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,154 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จำนวน 285 คน โดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีความกระจายและครอบคลุมตามขนาดของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินและตรวจสอบให้มีความครอบคลุม ถูกต้องตามนิยามของพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา พบว่าข้อคำถามมี IOC ตั้งแต่ 0.80 – 1.00 จำนวน 90 ข้อ แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 30 คน ในสถานศึกษา และตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่าในตอนี 2 การศึกษาระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความเชื่อมั่นเท่ากับ .987 และตอนี 3 การศึกษาความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีความเชื่อมั่นเท่ากับ .986 จากนั้นนำเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลและเขียนรายงานฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัด พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ซึ่งองค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามี 5 องค์ประกอบ 50 ตัวชี้วัด ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบ/ตัวชี้วัด พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

องค์ประกอบ	จำนวนตัวชี้วัด	
	การสังเคราะห์	การศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศ
พฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง	9 ตัวชี้วัด	ได้ตัวชี้วัดเพิ่ม 1 ตัวชี้วัด เป็น 10 ตัวชี้วัด
พฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก	10 ตัวชี้วัด	ได้ตัวชี้วัดเพิ่ม 1 ตัวชี้วัด เป็น 11 ตัวชี้วัด
พฤติกรรมการสร้างทีมงาน	8 ตัวชี้วัด	ได้ตัวชี้วัดเพิ่ม 2 ตัวชี้วัด เป็น 10 ตัวชี้วัด
พฤติกรรมการอำนวยความสะดวก	8 ตัวชี้วัด	ได้ตัวชี้วัดเพิ่ม 2 ตัวชี้วัด เป็น 10 ตัวชี้วัด
พฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง	8 ตัวชี้วัด	ได้ตัวชี้วัดเพิ่ม 1 ตัวชี้วัด เป็น 9 ตัวชี้วัด
รวม	43 ตัวชี้วัด	50 ตัวชี้วัด

จากตารางที่ 1 พบว่า มีองค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ จำนวน 50 ตัวชี้วัดโดยด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเองมีจำนวน 10 ตัวชี้วัด ด้านพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวกมีจำนวน 11 ตัวชี้วัด ด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงานมีจำนวน 10 ตัวชี้วัด ด้านพฤติกรรมการอำนวยความสะดวกมีจำนวน 10 ตัวชี้วัด และพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเองมีจำนวน 9 ตัวชี้วัด

ระยะที่ 2 การศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอ

1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1)	4.35	.52	มาก
2. ด้านพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก (X_2)	4.36	.54	มาก
3. ด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน (X_3)	4.38	.50	มาก
4. ด้านพฤติกรรมการอำนวยความสะดวก (X_4)	4.31	.53	มาก
5. ด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_5)	4.36	.55	มาก
โดยรวม (X_0)	4.35	.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก กับด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.36$ เท่ากัน) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง ($\bar{X} = 4.35$) และด้านพฤติกรรมการอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 4.31$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ร่วม (Y_1)	4.40	.51	มาก

2. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ (Y_2)	4.29	.49	มาก
3. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านภาวะผู้นำร่วม (Y_3)	4.28	.51	มาก
4. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Y_4)	4.30	.56	มาก
5. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านชุมชนกัลยาณมิตร (Y_5)	4.25	.51	มาก
6. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ สถานศึกษา ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Y_6)	4.23	.53	มาก
โดยรวม (Y_0)	4.29	.46	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X} = 4.40$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.30$) ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X} = 4.28$) ด้านชุมชนกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 4.25$) และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ในการค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

Model	R	R ²	Adj.R ²	Std. E.	F	Sig.
1. (X_5)	.799	.639	.637	.28130	500.086	.000**
2. (X_5) (X_1)	.838	.702	.700	.25575	332.681	.000**
3. (X_5) (X_1) (X_3)	.844	.712	.709	.25206	231.430	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าเมื่อนำตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้านมาพยากรณ์ความเป็นองค์การสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี โดยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า รูปแบบที่ 3 ตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการมี 3 ตัวแปร เรียงตามสัมประสิทธิ์การถดถอย ของตัวพยากรณ์ คือ ด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_5) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1) และด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน (X_3) เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันทำนายความเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญ .01 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .844 และพบว่าเมื่อมีปัจจัยสามตัว เข้าสู่สมการพยากรณ์มีการเปลี่ยนแปลงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.20 ทำให้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .712 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 71.20 และมีสัมประสิทธิ์การถดถอย (Adj. R^2) เท่ากับ .709 หรือร้อยละ 70.90 นั่นคือ เมื่อนำตัวแปร (X_5), (X_1) และ(X_3) มาร่วมกันพยากรณ์สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร (Y_6) ได้ ซึ่งหมายความว่าด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_5) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1) และด้าน พฤติกรรมการสร้างทีมงาน (X_3) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ตัวแปรได้ร้อยละ 71.20

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย

ตัวพยากรณ์ความเป็นชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		Sig.
	B	Std. Error	β	t	
ค่าคงที่ (a)	.827	.135		6.112	.000**
1. ด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วย ตนเอง (X_5)	.379	.044	.452	8.562	.000**
2. ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1)	.243	.052	.273	4.677	.000**
3. ด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน (X_3)	.174	.057	.188	3.052	.002**

**** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01**

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าเมื่อนำพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี ทั้ง 3 ด้าน ไปหาความสัมพันธ์ เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา เป็นตัวแปรเกณฑ์ ตัวพยากรณ์ที่มีสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) คือ ด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_5) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1) และด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน (X_3) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R=.844$) ซึ่งสามารถพยากรณ์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 71.20 ($R^2=.712$)

ผลการวิจัย

1. องค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 องค์ประกอบ
 - 1.1 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด
 - 1.2 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดเชิงบวก มีจำนวน 11 ตัวชี้วัด
 - 1.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงาน มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด
 - 1.4 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอำนวยความสะดวก มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด
 - 1.5 องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีจำนวน 9 ตัวชี้วัด
2. พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก
4. พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีความสัมพันธ์กัน
5. สมการพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 71.20 โดยมีสมการดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = .827 + .379(X_5) + .243(X_1) + .174(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .452(X_5) + .273(X_1) + .188(X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษารายการประกอบ ตัวชี้วัด และแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มี 5 องค์ประกอบหลัก 50 ตัวบ่งชี้ ดังนี้คือ 1) องค์ประกอบพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก มีจำนวน 11 ตัวชี้วัด 3) องค์ประกอบพฤติกรรมการสร้างทีมงาน มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด 4) องค์ประกอบพฤติกรรมการอำนวยความสะดวก มีจำนวน 10 ตัวชี้วัด 5) องค์ประกอบพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีจำนวน 9 ตัวชี้วัด ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาองค์กรที่มุ่งพัฒนาบุคคลไปสู่อนาคตขององค์กรที่มีประสิทธิภาพเชิงคุณภาพด้วยทีมงานที่มีศักยภาพ สมาชิกทีมงานสามารถทำงานได้สำเร็จ โดยการกระตุ้นส่งเสริมบุคลากรหรือในฐานะผู้ตามมีการปฏิบัติงานอย่างอิสระและปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จด้วยตนเอง ดังที่ Dechakumpoo, N. (2015 : 5) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่แสดงออกมาให้ปรากฏโดยสามารถกระตุ้นให้ผู้ตามหรือบุคลากรในโรงเรียนสามารถปฏิบัติตามหรือเป็นผู้นำของตนเองได้ ใน 7 ด้าน คือ การทำให้บุคลากรสามารถเป็นผู้นำตนเอง โดยการแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง มีการกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวกรวมถึงการอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยให้รางวัลและการดำเนินทางสร้างสรรค์ การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างคณะทำงานและการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านพฤติกรรมการสร้างทีมงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมการสร้างรูปแบบความคิดทางบวก ด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง และด้านพฤติกรรมการอำนวยความสะดวกตามลำดับ เนื่องจากพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีพฤติกรรมในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาบุคลากรให้สามารถเป็นผู้นำตนเองได้โดยใช้ศิลปะของการเป็นผู้นำในการกระจายอำนาจการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จได้ด้วยตนเองมากกว่าการคอยรับคำสั่งจากผู้นำ ดังที่ Khumpai, H. (2011 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำเหนือผู้นำ เป็นการพัฒนาผู้ตามให้

สามารถเป็นผู้นำตนเองได้ โดยอาศัยศิลปะของการใช้อิทธิพลของผู้นำ เพื่อจูงใจให้ผู้ตามเกิดการพัฒนาตนเองใน 7 ด้าน ได้แก่ 1. ทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2. การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3. การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4. การสร้างรูปแบบความคิดทางบวก 5. การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัลและคำหนิอย่างสร้างสรรค์ 6. การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงาน 7. และการอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง

3. ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้าน วิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ด้านทีมร่วมแรงร่วมใจ ด้านภาวะผู้นำร่วม ด้านชุมชนกัลยาณมิตร และด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชนตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีพฤติกรรมในการขับเคลื่อนองค์กรด้วยการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา อยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ รวมถึงเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ดังที่ Supavanich, K. (2017: 6) ได้กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ กระบวนการที่ครู รวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง เรียนรู้ร่วมกัน และร่วมทำ เพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาครูด้วยกันจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง โดยใช้โรงเรียน ห้องเรียนเป็นฐานและนักเรียนเป็นหน้างานก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่มีที่สิ้นสุด และหลากหลายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพครูและนำไปพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถพัฒนาตนเองในทุกด้าน อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

4. พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับ ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาหนองคายเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาบุคลากรโดยผ่านการแสดงออกที่สามารถทำให้บุคลากรสามารถเป็นผู้นำตนเอง แสดงแบบอย่างให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง สามารถกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง มีความคิดในทางบวก ช่วยอำนวยความสะดวก บุคลากรให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการให้รางวัลและการตำหนิทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยการสร้างทีมงานและเกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง อีกทั้งทำให้องค์กรเกิดความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกัน

แบบทีมในลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยมีการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสำเร็จและความสุขของการทำงานร่วมกันในองค์กร ดังที่ แมนซ์ และซิมส์ (Manz & Sims, 1991 : 35) ที่กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำเหนือผู้นำเป็นการทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเองและการที่ผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมกรรมการบริหารที่จะแนะนำส่งเสริมให้บุคลากรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่แสดงออกให้ เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมสามารถเป็นผู้นำตนเองและผู้อื่นได้ เป็นกระบวนการของผู้นำหรือผู้บริหารที่ต้องการบุคลากรในหน่วยงาน ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง โดยสังเกตด้วยตนเองในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ทำให้บุคลากรกันพบและสามารถนำไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ ผู้นำหรือผู้บริหารได้แสดงพฤติกรรมของตนเอง เพื่อเป็นการแนะนำ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรภายในหน่วยงานนำข้อมูลที่สังเกตได้นั้นไปปฏิบัติและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมสำหรับตนเองได้ และสอดคล้องกับ Office of Teacher Development and Basic Education Personnel (2017 : 2) ที่กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นกระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมตัวกันเพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่วมกันวางเป้าหมายการเรียนรู้ของผู้เรียน และตรวจสอบ สะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้นโดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกัน การร่วมมือร่วมพลัง โดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม

5. สมการพยากรณ์พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อหาตัวพยากรณ์ พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย จากองค์ประกอบพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด 5 ด้าน มีตัวแปรที่ทดสอบแล้ว จำนวน 3 ด้าน คือ โดยมีด้านพฤติกรรมการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (X_5) ด้านพฤติกรรมการเป็นผู้นำตนเอง (X_1) และด้านพฤติกรรมสร้างทีมงาน (X_3) ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย และสามารถพยากรณ์ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาได้ร้อยละ 71.20 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวที่ผู้บริหารทุกคนมีอยู่ในตัว ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่จะนำมาซึ่งความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้านพฤติกรรมกรอำนวยการอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเรียงลำดับกับประเด็นอื่น ๆ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย ควรได้รับการพัฒนาในด้านพฤติกรรมกรอำนวยการอำนวยความสะดวก เป็นอันดับแรกโดยเฉพาะในเรื่องการช่วยเหลือ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อผู้ร่วมงานรวมถึงการใช้ศิลปะในการตำหนิหรือติชมบุคลากรในทางสร้างสรรค์เพื่อให้บรรยากาศหรือสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรเต็มไปด้วยมิตรภาพอันก่อให้เกิดสวัสดิภาพและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ด้านโครงสร้างสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเรียงลำดับกับประเด็นอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคายควรส่งเสริม สนับสนุนปัจจัยที่มีส่วนช่วยในการดำเนินงานของโรงเรียนให้บรรลุไปยังเป้าหมายได้ง่ายขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง ควรจัดทำเป็นแม่แบบในการบริหารและแนวทางการบริหาร

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแบบปฏิบัติการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย โดยศึกษาผู้บริหารจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีผลงานเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

2.2 ควรพัฒนาตัวแบบองค์ประกอบและตัวชี้วัดด้านพฤติกรรมภาวะผู้นำเหนือผู้นำที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองคาย เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษานำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

Reference

- Chiangkul, W. (2008). *State of Education in Thailand 2006/2007. Problem solving and solutions*. Bangkok : VCT Communication.
- Dechakumpoo, N. (2015). *Leadership over leadership of school administrators. Under the jurisdiction of Roi Et Primary Educational Service Area Office, Region 1*. Roi Et : Roi Et Parajabhat University.

- Dimmock, C. & Walker, A. (2002). *School Leadership and Administration: Adopting a Cultural Perspective*. New York: Routledge Falmer.
- Hord, S. M. (2004). *Learning together, adding together: Changing schools through professional learning communities*. New York: Teachers College Press.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. (6th ed). Singapore: McGraw-Hill.
- Khumpai, H. (2011). *A study of the need for leadership development over leadership of school administrators. Under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area*. Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.
- Manz, C. C. & Sims, H. P. Jr. (1991). *The New SuperLeadership Leading Other to LeadThemselves*. San Francisco: Berreit-Koehler.
- Office of Teacher Development and Basic Education Personnel. (2017). *Training manual for driving process PLC (Professional Learning Community) "Professional learning community" to educational institutions*. Bangkok : Bureau of Teacher Development and Basic Education Personnel.
- Panmanee, A. (2003). *Creative Psychology of Teaching and Learning*. Bangkok: Yaimai Creative Group.
- Supavanich, K. (2017). Professional learning community. Lecture document on teacher development by using professional learning communities Prepared by the Office of Teacher Development and Basic Education Personnel. and the working group of the Minister of Education on April 30, 2017 at Cholapruet Resort Hotel, Nakhon Nayok Province.
- Vescio, V., et al. (2006). Teaching and teacher education: A review of research on the impact of professional learning communities on teaching practice and student learning. *Teaching and Teacher Education* 24 (2008), 80-91.
- Wongyai, W. (2019). *Quality development of learning management according to the concept of professional learning community*. Bangkok : Center for Innovation Leaders in Curriculum and Learning.